

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Wiedza o społeczeństwie
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	10 maja 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	20 września 2024 r.

Województwo opolskie

Opracowanie

dr hab. Piotr Załęski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Barbara Andrzejewska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Jaworznie)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu

ul. Tadeusza Zielińskiego 57, 53-533 Wrocław

tel. 71 785 18 94, fax 71 785 16 66

e-mail: sekretariat@oke.wroc.pl

www.oke.wroc.pl

**Sporządzono w oparciu o „Sprawozdanie za rok 2024. Egzamin maturalny – Wiedza o społeczeństwie, poziom rozszerzony” opracowane w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie*

Spis treści

Opis arkusza maturalnego	4
Dane dotyczące populacji zdających	5
Przebieg egzaminu	6
Podstawowe dane statystyczne	7
Komentarz	20

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku szkolnym 2023/2024 egzamin maturalny z wiedzy o społeczeństwie został przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z wiedzy o społeczeństwie poza zadaniami rozszerzonej odpowiedzi składał się z 18 wiązek zadań: 14 wiązek dwuzadaniowych, trzech – trzyzadaniowych i jednej – czterozadaniowej. Za rozwiązanie części testowej arkusza można było uzyskać 48 punktów, a za realizację dwóch zadań rozszerzonej odpowiedzi – 12 punktów (5 punktów za zadanie RO: pismo formalne i 7 punktów za zadanie RO: wypowiedź argumentacyjna). 10 zadań (łącznie 10 punktów) było zadaniami zamkniętymi (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz), natomiast pozostałe 31 zadań testowych było zadaniami otwartymi krótkiej odpowiedzi lub z luką (łącznie 38 punktów).

Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać zatem maksymalnie 60 punktów. Podczas rozwiązywania zadań można było korzystać z kalkulatora prostego. Do każdej wiązki zadań testowych oraz do obu zadań rozszerzonej odpowiedzi dołączono materiał źródłowy.

Treści każdego z bloków w nauczaniu WoS-u zostały uwzględnione, przy tym najwięcej zadań dotyczyło (w głównym stopniu) bloków *Człowiek i społeczeństwo*, *Państwo i polityka*, a najwięcej punktów można było uzyskać za zadania związane (przede wszystkim) z tym pierwszym blokiem:

- *Człowiek i społeczeństwo* – 12 zadań testowych (zad.: 1.1., 1.2., 2.1., 2.2., 3.1., 3.2., 4.1., 5.1., 5.2., 6.1., 6.2. i 7.2.) oraz zadanie RO: wypowiedź argumentacyjna – zad. 20. (łącznie 21 punktów);
- *Państwo i polityka* – 13 zadań testowych: 8.1., 8.2., 8.3., 9.1., 9.2., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 12.1., 12.2., 12.3., 13.1. i 13.2. (łącznie 17 punktów);
- *Prawo i prawa człowieka* – 7 zadań testowych (zad.: 14.1., 14.2., 15.1., 15.2., i 17.2.) oraz zadanie RO: pismo formalne – zad. 19. (łącznie 12 punktów);
- *Zagadnienia międzynarodowe* – 10 zadań testowych: 4.2., 7.1., 16.1., 16.2., 16.3., 17.1., 17.3., 17.4., 18.1. i 18.2. (łącznie 11 punktów).

Większość zadań sprawdzała więcej niż jeden obszar wymagań ogólnych (27 zadań – 2 obszary, a 3 i 4 obszary po dwa zadania). 29 zadań dotyczyło zarówno obszaru wiedza i rozumienie, jak i obszaru wykorzystanie i tworzenie informacji (przy tym 4 z nich nie tylko tych dwóch obszarów). W związku z powyższym wybrano do każdego zadania jedno wymaganie ogólne realizowane w największym stopniu:

- Wiedza i rozumienie* – zadania: 1.1., 2.1., 4.1., 5.1., 5.2., 6.2., 7.1., 8.2., 8.3., 9.1., 10.1., 10.2., 11.1., 11.2., 12.1., 12.2., 12.3., 13.1., 13.2., 14.2., 15.1., 15.2., 16.1., 16.3., 17.1., 17.2., 17.3., 17.4., 18.1. i 18.2. (łącznie 36 punktów);
- Wykorzystanie i tworzenie informacji* – zadania: 2.2., 3.1., 3.2., 7.2., 8.1., 9.2., 16.2. i 20. (łącznie 14 punktów);
- Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów* – zadania: 1.2., 4.2., 6.1. i 14.1. (łącznie 5 punktów);
- Komunikowanie i współdziałanie* – zadanie 19. (5 punktów).

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. poz. 1246).

Dane dotyczące populacji zdających

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		343
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	259
	z techników	83
	z branżowych szkół II stopnia	1
	ze szkół na wsi	3
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	154
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	109
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	77
	ze szkół publicznych	327
	ze szkół niepublicznych	16
	kobiety	225
	mężczyźni	118
	bez dysleksji rozwojowej	308
	z dysleksją rozwojową	35
Obywatele Ukrainy²	0	

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 1 osobę – finalistę Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	5
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	2
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	z zaburzeniem widzenia barw	0
	Ogółem	7

² Dz.U. z 2024 r. poz. 167.

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu		10 maja 2024	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		180 minut	
Liczba szkół		65	
Liczba zespołów egzaminatorów		2	
Liczba egzaminatorów		29	
Liczba obserwatorów ³ (§ 8 ust. 1)		3	
Liczba unieważnień ⁴	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁴ (art. 44zzz)		5	

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2024 r. poz. 302).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2024 r. poz. 750).

Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

WYKRES 1. ROZKŁAD WYNIKÓW ZDAJĄCYCH

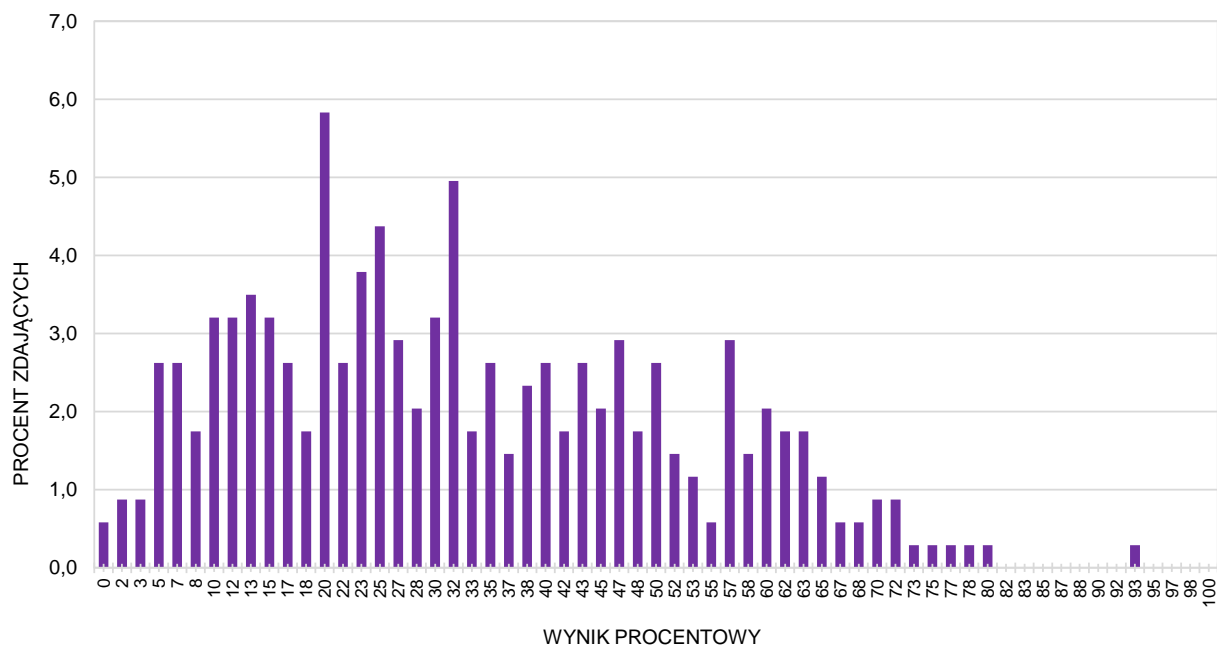

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	343	0	93	28	20	33	19
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	259	0	93	32	20	36	19
z techników	83	0	63	20	20	23	14
z branżowych szkół II stopnia	1	-	-	-	-	-	-

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
1.1.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia i analizuje prawidłowości życia społecznego [...]. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] popularnonaukowych.	(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 5) Zdający wyjaśnia zasady zachowań asertywnych [...]. (SP) I. Społeczna natura człowieka. 5) Zdający [...] przedstawia różne formy zachowań asertywnych.	29
1.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia prawidłowości życia społeczno-kulturowego [...]. 4) Zdający wyjaśnia przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym. (ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje różne aspekty [...] problemów życia codziennego [...].	(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 5) Zdający wyjaśnia zasady zachowań asertywnych [...] i przedstawia wynikające z tego korzyści. (SP) I. Społeczna natura człowieka. 5) Zdający [...] przedstawia różne formy zachowań asertywnych.	37
2.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia prawidłowości życia społeczno-kulturowego [...]. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego [...].	(ZR) II. Różnorodność kulturowa. 3) Zdający porównuje modele socjalizacji charakterystyczne dla własnej grupy wiekowej i pokolenia rodziców; wyjaśnia zjawisko socjalizacji odwróconej. (ZP) I. Człowiek i społeczeństwo. 5) Zdający wyjaśnia charakter procesu socjalizacji [...].	75
2.2.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia i analizuje prawidłowości życia społecznego oraz wybrane współczesne procesy społeczne. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykorzystuje informacje na temat życia społecznego [...].	(ZP) I. Człowiek i społeczeństwo. 5) Zdający wyjaśnia charakter procesu socjalizacji [...].	61
3.1.	(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością [...] interpretacji innych źródeł [...].	(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie. 9) Zdający interpretuje wyniki badań opinii publicznej [...].	31
3.2.			49
4.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne [...] we współczesnym świecie. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...].	(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 3) Zdający wyjaśnia zjawisko alienacji oraz analizuje jego przyczyny i skutki.	48

4.2.	<p>I. Wiedza i rozumienie. (ZR) 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne [...] we współczesnym świecie. (ZR) 4) Zdający wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym. (ZP) 6) Zdający przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych. (ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 5) Zdający diagnozuje problemy społeczno-polityczne na poziomie [...] globalnym.</p>	<p>(ZR) I. Człowiek w społeczeństwie. 3) Zdający wyjaśnia zjawisko alienacji oraz analizuje jego przyczyny i skutki. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 3) Zdający wyjaśnia pojęcie globalizacji i wykazuje jej formy i skutki w sferze [...] społeczeństwa; [...] przedstawia najważniejsze wyzwania związane z procesem globalizacji.</p>	25
5.1.	<p>I. Wiedza i rozumienie. (ZR) 2) Zdający analizuje [...] działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego. (ZP) 2) Zdający przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym [...]. (ZP) 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społecznego, w tym politycznego.</p>	<p>(ZR) VI. Społeczeństwo obywatelskie i kultura polityczna. 4) Zdający porównuje status prawny stowarzyszeń, fundacji i organizacji pożytku publicznego w Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie. 1) Zdający przedstawia rodzaje i przykłady organizacji pozarządowych [...].</p>	43
5.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 2) Zdający przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym [...]. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski [...].</p>	<p>(ZR) VI. Społeczeństwo obywatelskie i kultura polityczna. 3) Zdający [...] przedstawia specyfikę think-tanków. (ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie. 1) Zdający przedstawia rodzaje i przykłady organizacji pozarządowych [...].</p>	36
6.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne, w tym etniczne, we współczesnym świecie. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski [...]. (ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 4) Zdający dostrzega perspektywy różnych uczestników życia publicznego.</p>	<p>(ZR) IV. Aspekty etniczne życia społecznego. 8) Zdający przedstawia [...] modele polityki wobec imigrantów (unifikacja / asymilacja, integracja [...]) w państwach Europy. 9) Zdający przedstawia [...] różne modele polityki wobec [wybranych rdzennych] grup. 10) Zdający wyjaśnia kwestię akulturacji i asymilacji grup mniejszościowych, w tym migranckich; wykazuje, że rodzaj stosowanej polityki państwa w różnym stopniu i kierunku wpływa na te zjawiska. (SP) VIII. Wspólnoty narodowe/etniczne i ojczyzna. 5) Zdający uzasadnia, że można pogodzić różne tożsamości społeczno-kulturowe (regionalną, narodową/etniczną, państwową/obywatelską [...]) [...].</p>	30

6.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne, w tym etniczne, we współczesnym świecie. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] wybranych tekstów z zakresu nauk społecznych.	(ZR) IV. Aspekty etniczne życia społecznego. 1) Zdający przedstawia różne koncepcje narodu (polityczną i etniczno-kulturową) [...]. (SP) VIII. Wspólnoty narodowe/etniczne i ojczyzna. 2) Zdający wyjaśnia, czym obywatelstwo różni się od narodowości [...].	37
7.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 6) Zdający charakteryzuje kwestię praw człowieka [...]. 7) Zdający [...] wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego [ładu międzynarodowego] stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.	(ZR) XII. Prawa człowieka i ich ochrona międzynarodowa. 1) Zdający [...] rozróżnia generacje praw człowieka [...]. (ZR) XIII. Ład międzynarodowy 21) Zdający przedstawia cele działania [...] Organizacji Narodów Zjednoczonych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury.	8
7.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 2) Zdający analizuje różnorodne [...] zachowania społeczno-polityczne [...]. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] oraz interpretacji innych źródeł [...].	(ZR) II. Różnorodność kulturowa. 7) Zdający wyjaśnia znaczenie obrzędów przejścia i wykazuje ich obecność w polskiej kulturze współczesnej. 8) Zdający wykazuje obecność tradycyjnej obrzędowości dorocznej w polskiej kulturze współczesnej.	41
8.1.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].	(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 2) Zdający [...] przedstawia specyfikę referendum ogólnokrajowego [...] w Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.	38
8.2.	(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.	(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 2) Zdający charakteryzuje formy demokracji bezpośredniej; przedstawia specyfikę referendum ogólnokrajowego [...] w Rzeczypospolitej Polskiej. 4) Zdający [...] wymienia kompetencje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej [...]. 5) Zdający [...] przedstawia kompetencje Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej [...].	13

8.3.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej. 6) Zdający przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].</p>	<p>(ZR) XV. Polska polityka zagraniczna. 2) Zdający wyjaśnia [...] skutki europeizacji polskiej polityki zagranicznej. (ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne. (SP) XI. Demokracja w Rzeczypospolitej Polskiej. 2) Zdający [...] wymienia referenda ogólnokrajowe, których wyniki były wiążące [...].</p>	50
9.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 2) Zdający analizuje różnorodne postawy [...] społeczno-polityczne [...]. 8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...]. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] popularnonaukowych oraz interpretacji innych źródeł (np. wykresy i schematy) z zakresu przedmiotu.</p>	<p>(ZR) V. Państwo, myśl polityczna i demokratyzacja. 6) Zdający porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej. 11) Zdający analizuje kwestię pojmowania równości, wolności i sprawiedliwości w różnych nurtach myśli politycznej. (ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie. 9) Zdający interpretuje wyniki badań opinii publicznej [...].</p>	36
9.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 2) Zdający analizuje różnorodne postawy [...] społeczno-polityczne [...]. 8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...]. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością [...] interpretacji innych źródeł (np. wykresy i schematy) [...].</p>	<p>(ZR) V. Państwo, myśl polityczna i demokratyzacja. 6) Zdający porównuje założenia myśli liberalnej i konserwatywnej. 7) Zdający porównuje założenia myśli socjaldemokratycznej i katolickiej nauki społecznej. (ZR) VII. Rywalizacja o władzę. 2) Zdający wyjaśnia związki między partiami politycznymi a społeczeństwem [...]. (ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie. 9) Zdający interpretuje wyniki badań opinii publicznej [...].</p>	25
10.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 2) Zdający [...] charakteryzuje [...] formy demokracji [...].</p>	<p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej [...]. (SP) XI. Demokracja w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] przedstawia zasady wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p>	26

10.2.	<p>I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>(ZR) 3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową [...].</p> <p>(ZP) 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p>	<p>(ZR) VII. Rywalizacja o władzę.</p> <p>9) Zdający [...] porównuje systemy wyborcze obowiązujące w wyborach w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>(SP) XI. Demokracja w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający [...] przedstawia zasady wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p>	12
11.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy.</p> <p>4) Zdający charakteryzuje systemy ze szczególną rolą prezydenta – klasyczny prezydencki (na przykładzie Stanów Zjednoczonych Ameryki) [...].</p> <p>6) Zdający [...] podaje przykłady państw z parlamentem [...] dwuizbowym.</p>	22
11.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego.</p>	<p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>4) Zdający [...] wymienia kompetencje Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>2) Zdający [...] przedstawia procedurę ustawodawczą.</p>	16
12.1.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy.</p> <p>2) Zdający przedstawia, odwołując się do współczesnych przykładów, typologie współczesnych monarchii ze względu na pozycję głowy państwa (absolutna, konstytucyjna, parlamentarna) [...].</p>	25
12.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy.</p> <p>7) Zdający wyjaśnia mechanizmy wyłaniania rządu [...].</p> <p>8) Zdający charakteryzuje typy relacji między rządem a głową państwa [...].</p>	17

12.3.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia różne formy rywalizacji o władzę państwową, jej sprawowania [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) VIII. Modele sprawowania władzy. 5) Zdający charakteryzuje systemy polityczne z zachwianym podziałem władzy – parlamentarno-komitetowy [...].</p>	19
13.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający przedstawia funkcjonowanie systemu politycznego Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>(ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].</p>	<p>(ZP) III. Organy władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający wyjaśnia, jak przeprowadzane są powszechne i bezpośrednie wybory organów władzy publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>8) Zdający przedstawia organy stanowiące i wykonawcze samorządu terytorialnego na poziomie gminy i miasta na prawach powiatu [...] w Rzeczypospolitej Polskiej; charakteryzuje kompetencje tych organów i zależności między nimi.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.</p> <p>(SP) VI. Społeczność lokalna. 3) Zdający wymienia organy stanowiące i wykonawcze w gminie (mieście/dzielnicy); przedstawia, jak są one wybierane [...].</p>	36
13.2.	<p>(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 3) Zdający wyjaśnia i analizuje funkcjonowanie polskiego systemu prawnego.</p>	<p>(ZR) V. Państwo, myśl polityczna i demokratyzacja. 16) Zdający [...] rozważa, na ile polska demokratyzacja przełomu lat 80. i 90. XX wieku miała charakter reformy, a na ile – rewolucji.</p> <p>(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 8) Zdający wyjaśnia instytucje prawne części ogólnej prawa cywilnego w Rzeczypospolitej Polskiej ([...] osoba prawna; czynności prawne [...]).</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.</p>	36
14.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego [...], krytycznie je analizuje [...].</p>	<p>(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 11) Zdający analizuje kazusy z zakresu prawa rzeczowego i spadkowego.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne.</p>	52

	<p>(ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego [...].</p>	<p>4) Zdający wyjaśnia podstawowe instytucje prawne części ogólnej prawa cywilnego i prawa zobowiązaniowego w Rzeczypospolitej Polskiej (osoba fizyczna, zdolność prawna a zdolność do czynności prawnych, [...] zobowiązanie). 5) Zdający wyjaśnia podstawowe instytucje prawne prawa rzeczowego i spadkowego w Rzeczypospolitej Polskiej (własność, formy nabycia własności, spadek, dziedziczenie [...]).</p>	
14.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego.</p>	<p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający rozpoznaje sprawy regulowane przez prawo cywilne [...]; wskazuje, w jakim kodeksie obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy [...].</p>	57
15.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający charakteryzuje instytucje polskiego systemu prawnego. (ZP) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów. 6) Zdający rozpoznaje różne aspekty, także prawne, problemów życia codziennego [...].</p>	<p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej. 3) Zdający [...] interpretuje przepisy prawne. 13) Zdający wyjaśnia, jak można korzystać w Rzeczypospolitej Polskiej z dokumentacji gromadzonej w urzędach [...]. (SP) VI. Społeczność lokalna. 3) Zdający przedstawia, jak zorganizowany jest urząd gminy [...]. (SP) VII. Społeczność regionalna. 3) Zdający wymienia organy stanowiące i wykonawcze samorządu powiatowego [...]; przedstawia, jak są one wybierane [...].</p>	40
15.2.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający wyjaśnia specyfikę praw i wolności człowieka [...].</p>	<p>(ZP) IV. Prawa człowieka i ich ochrona. 1) Zdający wymienia „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. (SP) IV. Prawa człowieka. 5) Zdający wymienia prawa i wolności polityczne zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p>	36
16.1.	<p>(ZP) I. Wiedza i rozumienie. 6) Zdający przedstawia podstawowe kwestie dotyczące stosunków międzynarodowych. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] tekstów z zakresu nauk społecznych.</p>	<p>(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 20) Zdający wymienia najważniejsze operacje pokojowe i militarne Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego; wykazuje zmieniającą się rolę tej organizacji od lat 90. XX wieku. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe.</p>	20

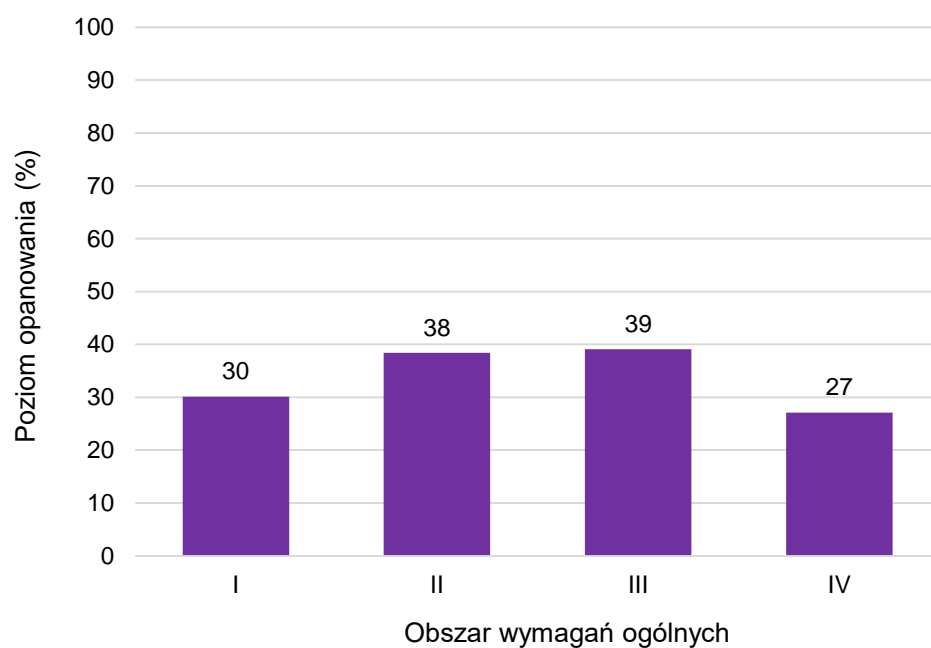
		10) Zdający przedstawia [...] cele [...] Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego; ocenia wpływ tej organizacji na utrzymanie pokoju międzynarodowego [...].	
16.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego [...].	(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 12) Zdający charakteryzuje na przykładach najczęściej stosowane sposoby rozwiązywania długotrwałych konfliktów między narodami i państwami. 13) Zdający wyjaśnia pojęcia [...] interwencji humanitarnej oraz misji pokojowej; podaje ich przykłady z różnych części świata [...]. 20) Zdający wymienia najważniejsze operacje pokojowe i militarne Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 7) Zdający charakteryzuje cele i najważniejsze organy Organizacji Narodów Zjednoczonych (Zgromadzenie Ogólne, Rada Bezpieczeństwa [...]); przedstawia jej wybrane działania [...].	17
16.3.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.	(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 8) Zdający przedstawia konflikty międzynarodowe i etniczne w nieujednoliczonej części Europy; lokalizuje je, wyjaśnia ich przyczyny i konsekwencje. 20) Zdający wymienia najważniejsze operacje pokojowe i militarne Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego [...].	23
17.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].	(ZR) XIV. Integracja europejska. 6) Zdający przedstawia podział kompetencji pomiędzy Komisją i Radą [...].	18
17.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem [...] innych źródeł [...].	(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 6) Zdający [...] przedstawia formy prawa wtórnego Unii Europejskiej i ich miejsce w porządku prawnym Rzeczypospolitej Polskiej. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe.	43

		8) Zdający wymienia obowiązujące akty prawa pierwotnego Unii Europejskiej [...].	
17.3.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego [...].	(ZR) XIV. Integracja europejska. 6) Zdający przedstawia integrację w ramach Unii Europejskiej [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 8) Zdający lokalizuje jej [Unii Europejskiej] państwa członkowskie [...].	21
17.4.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 6) Zdający charakteryzuje kwestię praw człowieka i ich międzynarodowej ochrony. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu.	(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 16) Zdający charakteryzuje [...] działania [...] Rady Europy. (ZP) IV. Prawa człowieka i ich ochrona. Zdający: 3) Zdający uzasadnia znaczenie Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności w kontekście Europejskiego Trybunału Praw Człowieka [...].	12
18.1.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego [...].	(ZR) IV. Aspekty etniczne życia społecznego. 7) Zdający przedstawia wielowarstwowość tożsamości narodowej na przykładzie [...] Królestwa Hiszpanii [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 4) Zdający przedstawia konflikty etniczne na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej; lokalizuje je [...].	41
18.2.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 7) Zdający analizuje współczesny ład międzynarodowy i wyjaśnia rolę różnych podmiotów zaangażowanych w jego stabilność lub zmianę w jego funkcjonowaniu. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 1) Zdający [...] wykorzystuje informacje na temat życia [...] politycznego [...].	(ZR) XIII. Ład międzynarodowy. 7) Zdający wyjaśnia problem separatyzmów i odnosi go do prawa międzynarodowego [...]. (ZP) VII. Współczesne stosunki międzynarodowe. 1) Zdający przedstawia [...] podstawowe zasady prawa międzynarodowego ([...] integralności terytorialnej, [...] nienaruszalności granic).	7
19.	(ZR) I. Wiedza i rozumienie. 5) Zdający wyjaśnia i analizuje funkcjonowanie polskiego systemu prawnego. (ZP) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji. 2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] oraz interpretacji innych źródeł [...].	(ZR) XI. System prawa w Rzeczypospolitej Polskiej. 7) Zdający przedstawia strukturę sądu rejonowego, okręgowego [...]. 20) Zdający stosuje w analizie przypadku podstawowe instytucje prawa karnego w Rzeczypospolitej Polskiej (odpowiedzialność [...] karna, [...] przestępstwo, występki [...]).	27

	<p>(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.</p> <p>6) Zdający rozpoznaje przypadki [...] łamania prawa oraz wybiera odpowiednie mechanizmy dochodzenia tych praw.</p> <p>(ZR) IV. Komunikowanie i współdziałanie.</p> <p>5) Zdający korzysta z procedur i możliwości, jakie stwarzają obywatelom instytucje życia publicznego, w tym instytucje prawne – sporządza pisma do organów władz.</p>	<p>21) Zdający przedstawia kary [...] unormowane w [...] Kodeksie karnym w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>22) Zdający [...] pisze akt oskarżenia prywatnego.</p> <p>(ZP) V. Prawo w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający [...] wskazuje, w jakim kodeksie obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej można znaleźć przepisy dotyczące konkretnej sprawy; interpretuje przepisy prawne.</p> <p>11) Zdający przedstawia przebieg postępowania karnego w Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczestniczące w nim strony; wymienia główne prawa, jakie przysługują ofierze [...].</p>	
20.	<p>I. Wiedza i rozumienie.</p> <p>(ZR) 1) Zdający wyjaśnia [...] procesy społeczne [...] we współczesnym świecie.</p> <p>(ZR) 2) Zdający analizuje różnorodne postawy i zachowania społeczno-polityczne oraz działania w ramach społeczeństwa obywatelskiego.</p>	<p>(ZR) III. Struktura społeczna i problemy społeczne.</p> <p>1) Zdający podaje przykłady i wyjaśnia uwarunkowania pionowej i poziomej ruchliwości społecznej.</p> <p>5) Zdający porównuje skalę nierówności społecznych w Rzeczypospolitej Polskiej [...], wyjaśniając związek między</p>	39

<p>(ZR) 4) Zdający wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe w życiu społeczno-politycznym.</p> <p>(ZR) 8) Zdający wykorzystuje swą wiedzę do rozumienia zjawisk społeczno-politycznych [...].</p> <p>(ZP) 2) Zdający przedstawia znaczenie różnych podmiotów w życiu publicznym [...].</p> <p>(ZR) II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.</p> <p>1) Zdający pozyskuje i wykorzystuje informacje na temat życia społeczno-kulturowego i politycznego, krytycznie je analizuje, samodzielnie wyciąga wnioski i formułuje opinie.</p> <p>2) Zdający wykazuje się umiejętnością czytania ze zrozumieniem tekstów [...] z zakresu nauk społecznych.</p> <p>4) Zdający wykorzystuje informacje do tworzenia własnej złożonej wypowiedzi oraz rozważania różnych rozwiązań w obszarze społeczno-politycznym.</p> <p>(ZR) III. Rozumienie siebie oraz rozpoznawanie i rozwiązywanie problemów.</p> <p>3) Zdający analizuje i wyjaśnia złożone problemy społeczne [...] oraz szuka ich rozwiązań [...].</p> <p>7) Zdający formułuje hipotezy dotyczące ważnych problemów społecznych.</p> <p>(ZR) IV. Komunikowanie i współdziałanie.</p> <p>2) Zdający tworzy strategię argumentowania [...].</p>	<p>nierównościami społecznymi a nierównością szans życiowych.</p> <p>6) Zdający charakteryzuje wybrany problem życia społecznego w Rzeczypospolitej Polskiej; rozważa różne możliwości jego rozwiązania.</p> <p>(ZR) XII. Prawa człowieka i ich ochrona międzynarodowa.</p> <p>4) Zdający [...] rozważa dylematy związane z prawami socjalnymi i sposobem ich realizacji przez państwo.</p> <p>(ZP) I. Człowiek i społeczeństwo.</p> <p>6) Zdający [...] rozpoznaje przyczyny, przejawy i skutki nietolerancji i stygmatyzacji oraz przedstawia możliwe sposoby przeciwstawiania się tym zjawiskom.</p> <p>(ZP) II. Społeczeństwo obywatelskie.</p> <p>1) Zdający [...] charakteryzuje działalność wybranych organizacji [pozarządowych] w Rzeczypospolitej Polskiej [...].</p> <p>2) Zdający przygotowuje materiał [...] na temat działań [...] grupowych w życiu publicznym.</p> <p>(ZP) VI. Wybrane problemy polityki publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej.</p> <p>3) Zdający przedstawia działania w celu ograniczenia bezrobocia i wykluczenia społecznego [...].</p> <p>4) Zdający [...] wyjaśnia, w jaki sposób podnosić swoje kwalifikacje zawodowe.</p>	
---	--	--

WYKRES 2. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH
(WEDŁUG ZADAŃ SPEŁNIAJĄCYCH DANE WYMAGANIE W NAJWIĘKSZYM STOPNIU)

Komentarz

Szczegółowe omówienie wyników i komentarz znajdują się w sprawozdaniu ogólnopolskim, dostępnym na stronie internetowej <https://www.cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-maturalny-w-formule-2023/wyniki-sprawozdania/>